

Bruksela, 11 lipca 2023 r.
(OR. en)

11723/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0237(COD)

STATIS 47
ECOFIN 765
CODEC 1347

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	11 lipca 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 402 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 402 final.

Zał.: COM(2023) 402 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 10.7.2023 r.
COM(2023) 402 final

2023/0237 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
zmieniające rozporządzenie (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2023) 269 final} - {SWD(2023) 240 final} - {SWD(2023) 241 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Od 1953 r., w miarę rozwoju Unii Europejskiej, statystyka europejska odgrywa coraz ważniejszą rolę jako podstawowy element działań, strategii politycznych i aktów ustawodawczych UE, od ich opracowywania, poprzez wdrażanie, aż po ich monitorowanie i ocenę.

Obecnie ramy prawne regulujące statystykę europejską stanowi rozporządzenie (WE) nr 223/2009, które Parlament Europejski i Rada przyjęły w 2009 r. Zmieniono je w 2015 r. w celu umocnienia ogólnego zarządzania Europejskim Systemem Statystycznym (ESS), a w szczególności zwiększenia jego niezależności zawodowej. Od tego czasu to usprawnione zarządzanie okazało się skuteczne.

Niedawne kryzysy: finansowy, migracyjny i związany z COVID-19, a następnie agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy, zwiększyły jednak zapotrzebowanie i oczekiwania pod względem zapewniania aktualniejszej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej, której UE potrzebuje do podejmowania decyzji i zapewnienia najlepszej możliwej unijnej reakcji na kryzysy. W niedawnej przeszłości UE podjęła szereg inicjatyw ustawodawczych w celu stworzenia kompleksowych mechanizmów reagowania kryzysowego, takich jak Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia (HERA), mechanizm korekty rynku czy nadzwyczajny instrument jednolitego rynku (SMEI).

Jednocześnie ESS działa w kontekście głębokiej transformacji cyfrowej, w obliczu której wraz z pojawieniem się wielu cyfrowych źródeł danych rodzą się nowe potrzeby w zakresie informacji. Te źródła są gotowe do wykorzystania i mogą pomóc w generowaniu statystyki europejskiej, która może zaspokoić te potrzeby w efektywniejszy sposób, na szerszą skalę i z zachowaniem większej aktualności. To z kolei może zwiększyć wzrost gospodarczy, pobudzić innowacje, wspierać demokratyczną rozliczalność i ogólny dobrostan społeczeństwa.

W rezultacie zmieniły się oczekiwania użytkowników statystyki europejskiej, którzy coraz częściej domagają się bardziej szczegółowych i pogłębionych informacji, tworzonych szybciej i z większą częstotliwością w celu wsparcia polityki UE opartej na dowodach. Nowe przepisy o ochronie danych przewidziane w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO) oraz nowe parametry ochrony prywatności również stały się kluczowymi elementami tego nowego środowiska. Przy obecnych metodach tworzenia danych na potrzeby statystyki europejskiej, ograniczonych do tradycyjnych źródeł danych (np. badań i rejestrów administracyjnych), sprostanie tym rosnącym wymaganiom stało się trudne lub wręcz niemożliwe, nawet mimo przyznania organom statystycznym dodatkowych zasobów.

Ogólnym celem niniejszego wniosku jest zatem dostosowanie ram prawnych regulujących statystykę europejską do wymogów przyszłości oraz znaczna poprawa zdolności reagowania ESS na potrzeby w zakresie danych. ESS będzie w stanie tworzyć dane statystyczne, które będą bardziej adekwatne, szybciej dostępne i bardziej szczegółowe. Przyczyni się to do zwiększenia skuteczności oraz zmniejszenia kosztów i obciążeń dla państw członkowskich i respondentów badań. Inicjatywa ta służy również zapewnieniu ESS mechanizmu i narzędzi umożliwiających szybkie, zbiorowe i skoordynowane reagowanie na pilne zapotrzebowanie na dane w czasach kryzysu.

Mówiąc konkretniej, wniosek ma zapewnić organom statystycznym możliwość pełnego wykorzystania potencjału cyfrowych źródeł danych i technologii w tym zakresie dzięki umożliwieniu ich ponownego wykorzystania na potrzeby statystyki europejskiej. Wniosek przyczyni się do zwiększenia wydajności i skuteczności ESS przez zachęcanie do dzielenia się danymi i wzmocnienie koordynacji w ramach ESS; ścisłe zachowanie poufności informacji statystycznych i ochrony danych; zaktualizowanie zadań partnerów ESS, a także pomoże nakreślić możliwe role w zakresie wykorzystania możliwości, jakie niesie ze sobą transformacja cyfrowa, w celu bardziej opłacalnego i mniej uciążliwego tworzenia statystyki oraz określić nowe funkcje, które organy statystyczne mogłyby pełnić w powstających europejskich i krajowych ekosystemach danych, przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wniosek jest w pełni spójny z obowiązującymi przepisami UE w zakresie statystyki.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejszy wniosek jest spójny z obowiązującymi przepisami dotyczącymi:

- przetwarzania danych osobowych (w tym z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO));
- wzmocnionych mechanizmów służących zwiększeniu dostępności danych (akt w sprawie zarządzania danymi);
- ogólnego podejścia do udostępniania danych organom sektora publicznego w przypadku wystąpienia wyjątkowej potrzeby, jak przewidziano w omawianym obecnie wniosku dotyczącym aktu w sprawie danych;
- ochrony prywatności i poufności komunikacji, a także wszelkich danych (osobowych lub nieosobowych) przechowywanych w urządzeniach końcowych i z nich udostępnianych (dyrektywa o e-prywatności, która zostanie zastąpiona rozporządzeniem w sprawie e-prywatności będącym obecnie przedmiotem negocjacji między Parlamentem Europejskim a Radą).

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 338 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, uchwalają środki w celu tworzenia statystyk, jeżeli jest to konieczne do wykonywania działań Unii.

Art. 338 ust. 2 TFUE określa ponadto wymogi w zakresie tworzenia statystyki europejskiej, stanowiąc, że muszą one być zgodne z normami bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, efektywności pod względem kosztów oraz poufności informacji statystycznych, przy czym nie powinno to pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla podmiotów gospodarczych.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, ponieważ wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE. Oznacza to, że UE podejmuje działania tylko dlatego, że będzie to skuteczniejsze niż działania podejmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.

Aby ESS był w stanie tworzyć statystykę europejską, która będzie bardziej adekwatna, aktualniejsza i bardziej szczegółowa, potrzebne są przepisy prawne na szczeblu UE, które umożliwią krajowym urzędom statystycznym (KUS) i Komisji (Eurostatowi) dostęp do nowych źródeł danych, tak aby mogły one sporządzać statystykę europejską w zrównoważony sposób.

Obecnie, w przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na ponowne wykorzystywanie danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych do celów statystyki publicznej, warunki takiego wykorzystywania i zabezpieczenia w tym względzie są różne w zależności od państwa członkowskiego. Zharmonizowane podejście na szczeblu UE zapewni jasność prawa i sprawiedliwe traktowanie prywatnych posiadaczy danych, którzy działają w wielu państwach członkowskich.

Aby ESS mógł reagować na sytuacje kryzysowe, w ogólnych ramach prawnych regulujących statystykę europejską należy wprowadzić konkretne odniesienia, które umożliwią szybką reakcję na szczeblu UE, a także zapewnią spójność reakcji organów statystycznych we wszystkich państwach członkowskich. Proponowany mechanizm reagowania może zwiększyć skuteczność dzięki wzmocnieniu koordynacji działań w dziedzinie statystyki, przy jednoczesnym poszanowaniu kompetencji i obowiązków krajowych organów statystycznych. Może ponadto posłużyć jako uzupełnienie istniejących unijnych instrumentów reagowania kryzysowego w celu zapewnienia w ich ramach aktualnych i odpowiednich danych statystycznych, które pozwolą podejmować decyzje na podstawie dowodów.

Aby zmniejszyć obciążenie przedsiębiorstw i obywateli oraz zwiększyć wydajność i jakość, należy zoptymalizować procesy w ramach ESS. Procesy te obejmują gromadzenie danych związanych ze zjawiskami występującymi jednocześnie w kilku państwach członkowskich, takimi jak działalność przedsiębiorstw międzynarodowych, i dzielenie się takimi danymi.

Bez dalszych działań ustawodawczych na szczeblu UE nawarstwione problemy będą się utrzymywać i mogą się stopniowo pogłębiać, zważywszy na większy stopień cyfryzacji społeczeństwa i zmiany w zapotrzebowaniu użytkowników.

UE może zatem podjąć proponowane działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności ze względów opisanych poniżej.

Inicjatywa ma na celu dostosowanie ESS do wymogów przyszłości. Oceniono, że jest ona odpowiednia do tego celu, a całkowite korzyści, jakie przynosi społeczeństwu, znacznie przewyższają całkowite koszty, jak wykazano w ocenie skutków. Gwarancje proceduralne zapewniają stosowanie zasady proporcjonalności na wszystkich etapach wdrażania zmienionego rozporządzenia (WE) nr 223/2009.

Inicjatywa jest proporcjonalna, ponieważ dotyczy jedynie istniejących barier w sporządzaniu aktualniejszej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej. Wiąże się ona również z pracami organów krajowych i opiera się na nich oraz prowadzi do umocnienia silnego zaangażowania odpowiednich zainteresowanych stron w ramach ESS. Preferowany wariant strategiczny nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów.

- **Wybór instrumentu**

Ponieważ przedmiot wniosku jest już objęty rozporządzeniem, które zostanie zmienione tym wnioskiem, najwłaściwszym instrumentem jest rozporządzenie.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Podczas przygotowywania niniejszego wniosku konsultowano się na różne sposoby z zainteresowanymi stronami. W ramach konsultacji publicznych zebrano opinie zainteresowanych stron na temat możliwości zapewnienia, aby statystyka europejska była dostosowana do wymogów przyszłości. Otrzymano informacje zwrotne od różnych grup zainteresowanych stron. Szczegółowe informacje na temat ich opinii można znaleźć w załączniku do dokumentu roboczego służb Komisji obejmującego ocenę skutków.

Konsultacje publiczne przeprowadzono w okresie od 19 lipca do 25 października 2022 r.¹ Ogółem otrzymano 204 ważne odpowiedzi. Respondenci wyrazili poparcie dla działań na szczeblu UE mających na celu udostępnienie danych cyfrowych będących w posiadaniu sektora prywatnego do celów tworzenia europejskiej statystyki publicznej, ponieważ zdaniem 83 % respondentów dane te mają bardzo duże lub duże znaczenie. Zdaniem 11 % respondentów europejska statystyka publiczna w wystarczającym stopniu odpowiada pojawiającemu się zapotrzebowaniu ze strony użytkowników, w tym podczas stanów niebezpieczeństwa publicznego i kryzysów publicznych, zaś 72 % z nich uznało, że odpowiada ona temu zapotrzebowaniu w pewnym stopniu, ale niewystarczająco. Jeśli chodzi o cele, których realizacji sprzyjałoby łatwiejsze i bardziej systematyczne dzielenie się danymi między organami statystycznymi w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, 72 % respondentów wskazało, że przydałoby się zmniejszyć obciążenie związane z udzielaniem odpowiedzi i umożliwić ponowne wykorzystywanie już zgromadzonych danych. Ponadto 85 % respondentów zgodziło się lub zdecydowanie zgodziło się, że organy statystyczne powinny zapewniać profesjonalne doradztwo organizacjom w ramach ich ekosystemu w kwestiach związanych z danymi i ich przetwarzaniem, takich jak jakość, ponowne wykorzystanie danych, własność intelektualna, poufność, bezpieczeństwo i metadane.

Opinie zainteresowanych stron zebrano również w ramach badania uzupełniającego ocenę skutków zmiany rozporządzenia (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej, w którym oparto się na różnych materiałach, takich jak wywiady z zainteresowanymi stronami przeprowadzone w okresie od października do listopada 2022 r., ankieta internetowa (dostępna od 5 października do 7 listopada 2022 r.) oraz internetowe warsztaty dla zainteresowanych stron przeprowadzone 8 listopada 2022 r.

Podsumowując, użytkownicy i twórcy statystyki europejskiej wyrazili poparcie dla przeglądu rozporządzenia (WE) nr 223/2009 zgodnie z niniejszym wnioskiem, chociaż twórcy statystyki (tj. partnerzy ESS) zwrócili uwagę na konsekwencje budżetowe. Ogół społeczeństwa również był przychylny przeglądowi, z uwagi na znaczne korzyści dla społeczeństwa, ale ponieważ dane sektora prywatnego, które mają być ponownie wykorzystywane do celów statystyki europejskiej, mogą być do pewnego stopnia danymi osobowymi, respondenci należący do ogółu społeczeństwa domagali się solidnych zabezpieczeń poufności, chociaż uznali, że ESS zapewnia już bardzo solidne zabezpieczenia w tym względzie.

Przedsiębiorstwa, jako posiadacze danych, mogą ponieść koszty i w związku z tym uważają, że poszanowanie ich interesów ma zasadnicze znaczenie. Były one jednak otwarte na preferowany wariant, pod warunkiem że uda się wypracować sprawiedliwe rozwiązanie kwestii rekompensaty kosztów. Wszyscy doceniają możliwość zmniejszenia obciążeń dla

¹ Więcej informacji można znaleźć w portalu „*Wyraź swoją opinię*”.

przedsiębiorstw i gospodarstw domowych wynikającą z zastąpienia badań ankietowych wykorzystaniem nowych źródeł danych.

Ponadto od lat ESS wielokrotnie wzywał do zajęcia się na szczeblu europejskim kwestią uzyskania do celów statystycznych dostępu do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych. Taki postulat pojawił się po raz pierwszy w stanowisku ESS z listopada 2017 r. w sprawie dostępu do danych istotnych z punktu widzenia interesu publicznego, będących w posiadaniu podmiotów prywatnych², a niedawno także w stanowisku ESS w sprawie przyszłego wniosku dotyczącego aktu w sprawie danych³.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Wniosek poparto kilkoma dokumentami, badaniami, zaleceniami, konferencjami i innymi opiniami ekspertów, wśród których można wymienić:

- sprawozdanie końcowe grupy ekspertów ds. ułatwiania wykorzystywania nowych źródeł danych do celów statystyki publicznej: „Wzmocnienie pozycji społeczeństwa dzięki ponownemu wykorzystywaniu danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych do celów statystyki publicznej – podejście europejskie”⁴;
- badanie uzupełniające ocenę skutków zmiany rozporządzenia (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej;
- posiedzenie wysokiego szczebla zorganizowane przez prezydencję francuską w Lyonie w dniach 7–8 kwietnia 2022 r. pt. „Dostosowanie Europejskiego Systemu Statystycznego do wymogów przyszłości”;
- spotkanie prezesów i dyrektorów generalnych KUS uczestniczących w ESS, które zorganizowano w Luksemburgu 18 maja 2022 r. w celu dalszego omówienia dwóch konkretnych tematów: trwałego dostępu do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych oraz dzielenia się danymi w ESS w celu tworzenia statystyki europejskiej.

- **Ocena skutków**

Wnioskowi towarzyszy ocena skutków przedstawiona Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej Komisji Europejskiej 14 grudnia 2022 r. i 6 marca 2023 r. 27 marca 2023 r. Rada wydała opinię pozytywną z zastrzeżeniami. Oprócz dynamicznego scenariusza bazowego (WS0), który uwzględnia szerszą europejską strategię w zakresie danych i nie wiąże się ze zmianą rozporządzenia (WE) nr 223/2009, oceniono dwa inne warianty legislacyjne: wariant strategiczny 1 (WS1) zakładający wprowadzenie środków ustawodawczych o niskiej intensywności oraz wariant strategiczny 2 (WS2) zakładający wprowadzenie dalej idących środków ustawodawczych oraz nałożenie obowiązków na posiadaczy danych i krajowe organy statystyczne państw członkowskich. W odniesieniu do każdego wariantu strategicznego określono szereg konkretnych środków z zakresu polityki.

Ocena porównawcza tych trzech wariantów strategicznych wykazała, że scenariusz bazowy (WS0) oferuje najmniej pożądany wynik pod względem skuteczności, wydajności i spójności. Z kolei pierwszy wariant strategiczny (WS1) zapewni najbardziej pożądany wynik, a drugi wariant strategiczny sytuuje się pomiędzy tymi wariantami. Dotyczy to każdego z celów

² Stanowisko Europejskiego Systemu Statystycznego w sprawie dostępu do danych istotnych z punktu widzenia interesu publicznego będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, listopad 2017 r.

³ Stanowisko Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS) w sprawie przyszłego aktu w sprawie danych, czerwiec 2021 r.

⁴ Sprawozdanie końcowe grupy ekspertów „Wzmocnienie pozycji społeczeństwa dzięki ponownemu wykorzystywaniu danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych do celów statystyki publicznej – podejście europejskie”, wydanie z 2022 r.

szczegółowych. WS1 jest mniej skuteczny, ale bardziej wydajny i spójny niż WS2. Ponadto jest on również bardziej wykonalny i popierany przez zainteresowane strony. Wyraźnie wskazuje to na wybór WS1 jako wariantu preferowanego.

Preferowany wariant obejmuje środki, które:

- (i) zapewnią zrównoważone i sprawiedliwe wykorzystywanie cyfrowych źródeł danych na potrzeby statystyki europejskiej przez ustanowienie mechanizmu, który pozwoli na wymaganie od prywatnych posiadaczy danych, aby obowiązkowo umożliwiali ponowne wykorzystywanie danych będących w ich posiadaniu do celów opracowywania i tworzenia takiej statystyki;
- (ii) pozwolą inicjować działania w dziedzinie statystyki prowadzone bezpośrednio na szczeblu UE w odpowiedzi na kryzys i nadzwyczajne okoliczności;
- (iii) zapewnią mandat do dzielenia się danymi między partnerami w ramach ESS do celów statystycznych w stosownych i uzasadnionych przypadkach;
- (iv) umożliwią Komisji (Eurostatowi) dzielenie się danymi z KUS za pośrednictwem bezpiecznej infrastruktury oraz
- (v) umożliwią KUS przejęcie pieczy nad zarządzaniem danymi w ich ekosystemach danych, co jednocześnie zwiększy interoperacyjność i standaryzację danych.

- **Prawa podstawowe**

W ocenie skutków nie stwierdzono żadnego potencjalnego bezpośredniego wpływu na prawa podstawowe. Jedynym prawem podstawowym, które może podlegać wpływowi pośredniemu, jest ochrona danych w związku z promowaniem dzielenia się danymi i wzmacnianiem koordynacji w ramach ESS. Takie zintensyfikowane dzielenie się danymi będzie jednak zorganizowane przy ścisłym zachowaniu poufności informacji statystycznych i ochrony danych. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem będzie odbywać się zgodnie ze wszystkimi warunkami i zasadami przewidzianymi w przepisach dotyczących ochrony danych, takich jak rozporządzenie (UE) 2016/679⁵ i rozporządzenie (UE) 2018/1725⁶.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Przewiduje się, że Parlament Europejski i Rada przyjmą proponowane rozporządzenie w 2024 r., a wkrótce potem Komisja uchwali środki wykonawcze. Rozporządzenie będzie bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE bez potrzeby planu wdrażania.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

Zgodnie z oceną skutków wdrożenie przyjętego rozporządzenia będzie regularnie monitorowane i oceniane. Ocena skutków zawiera także ustalenia dotyczące monitorowania, w tym propozycje wskaźników, jakie mają być stosowane.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Wprowadzenie nowych kluczowych definicji lub dostosowanie istniejących (proponowana zmiana art. 3)

Proponuje się wprowadzenie nowej definicji „statystyki opracowanej na podstawie wielu źródeł”, aby odzwierciedlić fakt, że statystyka europejska może być tworzona z wykorzystaniem danych z różnych źródeł jednocześnie. Umożliwi to organom statystycznym poszukiwanie najodpowiedniejszego i najbardziej opłacalnego połączenia źródeł danych pierwotnych do celów opracowywania i tworzenia różnych zestawień danych w ramach europejskiej statystyki publicznej.

Aby lepiej odzwierciedlić realia epoki cyfrowej, w której działa ESS, proponuje się również wprowadzenie nowych definicji terminów, takich jak „dane”, „metadane”, „posiadacze danych”, „dzielenie się danymi” i „źródło danych”. Należy również dostosować istniejącą definicję terminu „cele statystyczne”, tak aby wyraźnie obejmowały one działalność badawczą prowadzoną przez organy statystyczne lub ustanawianie operatów losowania.

Zwiększenie zdolności ESS do reagowania na pilne zapotrzebowanie na dane w czasach kryzysu w sposób szybki, zbiorowy i skoordynowany (proponowany nowy art. 16a).

Ogólnie rzecz biorąc, rośnie zapotrzebowanie na bardziej szczegółową i aktualniejszą statystykę publiczną, często oferowaną w czasie zbliżonym do rzeczywistego, ale to w czasach kryzysu zdolność do zaspokojenia tych potrzeb ma szczególne znaczenie, co ostatnio zaobserwowano podczas pandemii COVID-19 i kryzysu energetycznego wywołanego rosyjską agresją wojskową wobec Ukrainy. W ramach zwykłego cyklu planowania okres inkubacji na potrzeby nowej statystyki zazwyczaj obejmuje kilka lat, ale jeżeli zapotrzebowanie jest pilne i ważne, potrzebne jest szybkie rozwiązanie zapewniające odpowiednie zabezpieczenia dla wszystkich partnerów oraz środki zapewniające jakość i harmonizację uzyskanych informacji statystycznych. ESS musi być w stanie szybciej działać lub aktywnie wprowadzać innowacje, aby móc reagować z wykorzystaniem statystyki europejskiej na takie wyjątkowe i nieplanowane potrzeby polityczne, których nie można zaspokoić w ramach realizacji siedmioletniego harmonogramu programowania Europejskiego programu statystycznego. W związku z tym możliwość przyjęcia przez Komisję działań szczegółowych w celu realizacji Europejskiego programu statystycznego zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 nie wystarczy.

Proponuje się zatem nowy przepis, który przewiduje ewentualne podejmowanie na szczeblu europejskim działań w dziedzinie statystyki w celu zaspokojenia pilnych potrzeb informacyjnych pojawiających się w czasach kryzysu i w następstwie mechanizmów nadzwyczajnych uruchomionych zgodnie z procedurami ustanowionymi w prawie Unii.

W takich sytuacjach Komisja (Eurostat) powinna rozpatrzyć tymczasowe działania w dziedzinie statystyki, które należy podjąć i przeprowadzić na szczeblu europejskim, w ścisłej współpracy z Komitetem ds. ESS. Korzyści dla zainteresowanych podmiotów politycznych i decydentów politycznych wynikające z takiej zwiększonej natychmiastowej zdolności reagowania w ramach ESS polegałyby na uzyskiwaniu w odpowiednim czasie wyników i pogłębionych informacji statystycznych, które będą porównywalne we wszystkich państwach członkowskich UE.

Działania, o których mowa, mogłyby obejmować tworzenie statystyki w oparciu o nowe tymczasowe zbiory danych lub dostarczanie dodatkowych pogłębionych informacji na

podstawie istniejących danych. Działania te mogą również obejmować opracowanie nowych metod i innych skoordynowanych środków mających na celu zapewnienie ciągłości, spójności i porównywalności statystyki europejskiej oferowanej w czasach kryzysu.

Przy określaniu potrzeby przeprowadzenia działania w dziedzinie statystyki Komisja (Eurostat) musi informować Komitet ds. ESS i konsultować się z nim w sposób terminowy i przejrzysty. KUS mogą podjąć decyzję o przystąpieniu do takich działań w dziedzinie statystyki i uczestnictwie w nich. Komisja powinna być również uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych określających odpowiednie ramy czasowe, częstotliwość i wymogi jakościowe w odniesieniu do takich działań.

Można je ponadto wykorzystać równolegle z istniejącymi unijnymi instrumentami reagowania kryzysowego w celu zapewnienia w ich ramach aktualnych i odpowiednich danych statystycznych, które pozwolą podejmować decyzje na podstawie dowodów.

Poprawa terminowego dostępu do danych administracyjnych na potrzeby statystyki europejskiej (proponowana zmiana art. 17a)

We wniosku proponuje się zaostrezenie wymogu, aby krajowe organy publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych istotne z punktu widzenia opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej nieodpłatnie umożliwiały KUS oraz innym organom krajowym⁷ dostęp do danych administracyjnych oraz ich ponowne wykorzystywanie i integrację w odpowiednim czasie i z odpowiednią częstotliwością, tak aby te mogły tworzyć i przekazywać statystykę Komisji (Eurostatowi) w określonych terminach i zgodnie z wymogami jakości określonymi w prawodawstwie statystycznym.

Wprowadza się także doprecyzowanie i wyjaśnienie, że Komisja (Eurostat) może, na wniosek, uzyskać terminowy dostęp do odpowiednich danych i metadanych z baz danych i systemów interoperacyjności prowadzonych przez organy i agencje Unii oraz może je ponownie wykorzystywać, jeżeli jest to niezbędne do opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej. W tym celu Komisja (Eurostat) powinna współpracować z odpowiednimi organami i agencjami Unii w celu określenia wymaganych danych i metadanych dostosowanych do indywidualnych potrzeb, warunków operacyjnych ponownego wykorzystywania danych oraz niezbędnych zabezpieczeń fizycznych i logicznych.

Zapewnienie zrównoważonego dostępu na potrzeby statystyki europejskiej do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, które to dane pojawiają się jako produkt uboczny usług cyfrowych i internetu rzeczy (proponowane nowe art. 17b, 17c, 17d i 17e).

W nowych art. 17b, 17c, 17d i 17e w rozdziale III „Tworzenie statystyki europejskiej” proponuje się nałożenie na prywatnych posiadaczy danych obowiązku udostępniania danych, na wniosek, KUS lub Komisji (Eurostatowi) pod pewnymi warunkami. Proponowany mechanizm stanowi proporcjonalne, ograniczone i przewidywalne ramy na szczeblu europejskim, które są skuteczne, jeśli chodzi o udostępnianie tych danych do celów tworzenia statystyki europejskiej, a jednocześnie zapewniają pewność prawa i minimalizują obciążenie przedsiębiorstw związane z udzielaniem odpowiedzi. Mechanizm ten pozostaje jednak bez uszczerbku dla określonych w przepisach sektorowych obowiązków sprawozdawczych spoczywających na respondentach badań statystycznych oraz dla obowiązku udostępniania

⁷ Zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 inne organy krajowe tworzą – wraz z KUS i Eurostatem – partnerstwo, czyli ESS.

danych przez posiadaczy danych w przypadku wyjątkowej potrzeby zgodnie z aktem w sprawie danych⁸.

We wniosku przewiduje się dwuetapową procedurę uzasadniania, zgodnie z którą konieczność uzyskania dostępu do nowego źródła danych będzie trzeba ustalić najpierw na poziomie rocznego programu prac statystyki europejskiej. Uzasadnienie w rocznym programie prac byłoby warunkiem wstępnym drugiego etapu, w którym KUS lub Komisja (Eurostat) będą skutecznie składać indywidualne wnioski do prywatnych posiadaczy danych o udostępnienie niektórych danych na potrzeby zestawiania niektórych danych statystycznych (w zakresie, w jakim zostało to uzasadnione w pierwszym etapie). Wnioski takie będą musiały być współmierne do potrzeb w zakresie statystyki, precyzyjnie wskazywać cel wniosku oraz zapewniać poszanowanie interesów prywatnego posiadacza danych, do którego zwrócono się o udostępnienie danych.

Podczas gdy KUS będą głównymi punktami dostępu na potrzeby opracowywania statystyki europejskiej do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, w niektórych przypadkach Komisja (Eurostat) może być lepiej przygotowana do pełnienia funkcji pierwszego punktu dostępu do danych uzyskanych od przedsiębiorstw. Dotyczy to w szczególności dziedzin, w których podejście polegające na gromadzeniu danych w ramach ESS mogłoby być bardziej skuteczne, np. gdy dane są w posiadaniu przedsiębiorstw działających na skalę ogólnounijną. Ponadto wniosek zmierza do ustanowienia obowiązku współpracy i wzajemnej pomocy między KUS w celu uniknięcia zbyt dużej liczby wniosków do prywatnych posiadaczy danych i zapewnienia podejścia opartego na minimalizacji danych.

Komisji należy przyznać uprawnienia do określania w drodze aktów wykonawczych ustaleń dotyczących udostępniania danych, takich jak format danych, wymogi dotyczące metadanych, wspólny szablon, z którego należy korzystać przy składaniu wniosku, lub faktyczny sposób dostępu do danych, przy czym obowiązek udostępniania danych powinien wyraźnie obejmować różne możliwości, w tym przysyłanie danych, korzystanie z bezpiecznych ram obliczeniowych osoby trzeciej lub wysyłanie algorytmu prywatnemu posiadaczowi danych.

Przepisy te określają obowiązki KUS i Komisji (Eurostatu) w zakresie ponownego wykorzystywania danych udostępnionych w celu opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej. W szczególności KUS i Komisja (Eurostat) powinny wykorzystywać te dane wyłącznie do celów statystycznych zgodnie z zasadami poufności informacji statystycznych i odpłacalności i nie mogą one udostępniać ich osobom trzecim, chyba że posiadacz danych wyraził na to zgodę. Ponadto KUS i Komisja (Eurostat) powinny wprowadzić odpowiednie środki w celu ochrony poufności informacji statystycznych i tajemnic przedsiębiorstwa, jak również w celu uwzględnienia innych uzasadnionych obaw prywatnych posiadaczy danych, w tym dotyczących kosztów i wysiłku wymaganego do udostępnienia danych. Komisja (Eurostat) publikuje opis głównych kategorii kosztów związanych z przetwarzaniem danych, za które posiadaczowi danych może zostać przyznana rekompensata, a także metodykę obliczania tych kosztów.

Wspieranie dzielenia się danymi w ramach ESS (proponowany nowy art. 17f)

Proponuje się wprowadzenie do obecnego rozdziału III „Tworzenie statystyki europejskiej” nowych przepisów dotyczących dzielenia się danymi między poszczególnymi KUS oraz między KUS a Komisją (Eurostatem) wyłącznie do celów opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej oraz poprawy jej jakości, w stosownych i koniecznych przypadkach,

⁸ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (akt w sprawie danych) (COM(2022) 68 final).

np. w celu obserwacji zjawisk transgranicznych, których nie można zmierzyć jako sumy szacunków krajowych.

Dzielenie się danymi postrzega się jako sposób na zwiększenie dostępu do źródeł danych w ramach ESS zarówno w celu opracowywania i tworzenia statystyk, jak i wspierania osiągania celów analizy danych. KUS i Komisja (Eurostat) uczestniczące w dzieleniu się danymi w ramach ESS zapewniają wszelkie niezbędne zabezpieczenia w zakresie fizycznej i logicznej ochrony poufności danych. Należy ułatwić dzielenie się danymi dzięki wykorzystaniu bezpiecznej infrastruktury, która zapewnia techniczną integralność i poufność przetwarzania danych.

W przypadku gdy udostępniane są poufne dane w rozumieniu art. 3 rozporządzenia lub dane osobowe w rozumieniu rozporządzeń (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, dzielenie się takimi danymi będzie dozwolone i może się odbywać na zasadzie dobrowolności, w oparciu o technologie służące wzmocnieniu ochrony prywatności.

Opracowywanie statystyki europejskiej (proponowany nowy rozdział IIIa „Opracowywanie statystyki europejskiej” oraz nowy art. 17g)

We wniosku wprowadza się nowy rozdział IIIa „Opracowywanie statystyki europejskiej”, w którym porusza się kwestię statystyki będącej w trakcie tworzenia, zwanej niekiedy „statystyką eksperymentalną”. Celem jest stworzenie ram, w których statystykę europejską można opracowywać w określonych obszarach w ramach wspólnych wysiłków ESS, co pozwoli na stopniową integrację nowych technologii i nowych pogłębionych informacji. Komisja (Eurostat) może inicjować, w ścisłej współpracy z Komitetem ds. ESS, opracowywanie nowych wyników i pogłębionych informacji statystycznych w sposób skoordynowany w całym ESS.

Rozpowszechnianie statystyki europejskiej (proponowany nowy ust. 4 w art. 18)

Proponuje się skorzystanie z faktu, że państwa członkowskie będą niekiedy publikować statystykę europejską na poziomie krajowym przed upływem terminów przekazania określonych w odpowiednich przepisach sektorowych. Po opublikowaniu tych danych Komisja (Eurostat) powinna móc rozpowszechniać te same dane natychmiast po ich opublikowaniu, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia terminowości na poziomie europejskim, o ile będą one zgodne z odpowiednimi definicjami i klasyfikacją.

Ponowne wykorzystywanie publicznie dostępnych danych (proponowany zmodyfikowany art. 25)

Aby zapewnić bardziej efektywne wykorzystanie publicznie dostępnych danych, proponuje się zmianę brzmienia art. 25.

Nowe funkcje KUS w krajowych ramach zarządzania danymi (proponowany nowy art. 26a)

Proponuje się również, aby zgodnie z zasadą pomocniczości KUS mogły przejmować na szczeblu krajowym funkcje w krajowych ramach zarządzania danymi, w tym funkcje przewidziane w akcie w sprawie zarządzania danymi, w celu propagowania integracji i interoperacyjności danych, opisu metadanych, zapewniania jakości i ustanawiania norm oraz identyfikowania nowych źródeł danych, które mają być wykorzystywane w opracowywanej statystyce. Funkcje te muszą być realizowane zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

Klauzula oceny i przeglądu (proponowany nowy art. 27a)

Zgodnie z porozumieniem w sprawie lepszego stanowienia prawa między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją proponuje się wprowadzenie klauzuli przeglądowej.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**zmieniające rozporządzenie (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009⁹ ustanowiono ramy prawne na szczeblu unijnym w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 zmieniono w 2015 r. w celu dalszego usprawnienia zarządzania w Europejskim Systemie Statystycznym (ESS), w szczególności jego niezależności zawodowej, i od tego czasu usprawnione zarządzanie okazało się skuteczne.
- (3) Transformacja cyfrowa wprowadziła radykalnie odmienną rzeczywistość i stworzyła nowe środowisko, w którym pojawiły się nowe potrzeby w zakresie statystyki europejskiej. Ponadto niedawny kryzys związany z COVID-19 oraz kryzys energetyczny wywołany agresją wojskową Rosji wobec Ukrainy zwiększyły zapotrzebowanie i oczekiwania pod względem zapewniania aktualniejszej, częściej publikowanej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej, której UE potrzebuje do podejmowania decyzji i zapewnienia najlepszej możliwej reakcji Unii na kryzysy.
- (4) Aby sprostać rosnącym oczekiwaniom dotyczącym zapewnienia aktualniejszej, częściej publikowanej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej, a także szybszej i lepiej skoordynowanej reakcji ESS na pilne potrzeby statystyczne w czasach kryzysu, konieczna jest zmiana rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie, aby statystyka europejska pozostawała przydatna, poprzez uwzględnienie zmieniających się i coraz bardziej wymagających potrzeb użytkowników, w szczególności dzięki wykorzystaniu pełnego potencjału cyfrowych

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

źródeł danych i technologii, umożliwieniu ich ponownego wykorzystania na potrzeby statystyki europejskiej, zwiększeniu elastyczności ESS i jego zdolności do skutecznego i szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe, a także dzięki propagowaniu dzielenia się danymi i zwiększeniu koordynacji między partnerami ESS.

- (5) Aby odzwierciedlić dzisiejsze realia i erę cyfrową, w której działa ESS, do rozporządzenia (WE) nr 223/2009 należy wprowadzić nowe lub zaktualizowane definicje w celu jasnego określenia pojęć: „dane”, „metadane”, „posiadacze danych”, „ponowne wykorzystanie danych”, „dzielenie się danymi”, „źródło danych”, „statystyka opracowana na podstawie wielu źródeł”, „wykorzystanie do celów statystycznych” i „kryzys”.
- (6) Niedawna pandemia COVID-19 pokazała, że terminowa, wiarygodna i porównywalna statystyka europejska ma kluczowe znaczenie dla skuteczności reagowania organów publicznych na sytuacje nadzwyczajne. W związku z tym ESS powinien mieć możliwość szybkiego inicjowania skoordynowanych działań, jeżeli pilne potrzeby w zakresie danych i statystyk pojawią się poza regularnymi ramami planowania, zwłaszcza w czasach kryzysu. W takiej sytuacji posiadacz danych powinien udostępnić dane, na wniosek, krajowemu urzędowi statystycznemu (KUS) lub Komisji (Eurostatowi), jeśli któryś z tych podmiotów wykaże wyjątkową potrzebę wykorzystania danych będących przedmiotem wniosku, zgodnie z zasadami określonymi w akcie w sprawie danych¹⁰.
- (7) Dostęp do nowych źródeł danych, które pojawiają się jako produkty uboczne usług cyfrowych i internetu rzeczy (IoT), oraz ich ponowne wykorzystywanie stają się kluczowe dla tworzenia terminowej, odpowiednio często publikowanej i wystarczająco szczegółowej statystyki europejskiej w bardziej wydajny i mniej kosztowny sposób. W związku z tym należy zapewnić dostęp do nowych źródeł danych w ujęciu ogólnym, a w szczególności do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, do celów opracowywania i tworzenia europejskiej statystyki publicznej w sposób zrównoważony i zgodnie ze sprawiedliwymi, jasnymi i przewidywalnymi zasadami.
- (8) Dostęp do nowych źródeł danych, w tym w szczególności do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, jest od dawna postulatem ESS, co wykazano w stanowisku ESS z listopada 2017 r. w sprawie dostępu do danych istotnych z punktu widzenia interesu publicznego, będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, oraz w stanowisku ESS z czerwca 2021 r. w sprawie przyszłego wniosku dotyczącego aktu w sprawie danych.
- (9) Ponowne wykorzystanie danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych i innych nowych źródeł danych powinno podlegać ścisłym zabezpieczeniom i gwarancjom prawnym, technicznym i proceduralnym, obejmującym stosowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa, poufności i poszanowania prywatności, jak zapisano już w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009. Możliwość wnioskowania o dostęp do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych powinna przysługiwać wyłącznie krajowym urzędowi statystycznemu (KUS), działającemu samodzielnie lub w imieniu innego organu krajowego ESS, oraz Komisji (Eurostatowi) i powinna, jako warunek wstępny, zostać ustanowiona w rocznym programie prac oraz ograniczona do

¹⁰ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (akt w sprawie danych) (COM(2022) 68 final).

przypadków, w których – z jednej strony – dane będące przedmiotem wniosku są niezbędne do opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej, a – z drugiej strony – danych nie można łatwo uzyskać w inny sposób lub ponowne wykorzystanie danych spowodowałoby znaczne zmniejszenie obciążenia posiadaczy danych i innych przedsiębiorstw, związanego z udzielaniem odpowiedzi.

- (10) Wnioski o dane składane przez KUS lub Komisję (Eurostat) powinny być przejrzyste i proporcjonalne pod względem zakresu i poziomu szczegółowości. W związku z tym konieczne jest określenie i wyjaśnienie celu wniosku, zamierzonego wykorzystania danych będących przedmiotem wniosku, częstotliwości i terminów udostępniania danych, a także ustaleń operacyjnych dotyczących ich udostępniania.
- (11) W przypadku wniosków o udostępnienie danych KUS lub Komisja (Eurostat) powinny zaprosić posiadacza danych do dialogu w celu określenia konkretnych parametrów wniosków o udostępnienie danych, uzgodnień, środków służących wyrównaniu ewentualnych kosztów udostępnienia danych oraz wszelkich środków organizacyjnych i technicznych mających na celu ochronę poufności danych i tajemnic przedsiębiorstwa z myślą o zawarciu porozumienia w sprawie tych aspektów. Jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte w ciągu trzech miesięcy, KUS lub Komisja powinny mieć możliwość przyjęcia decyzji zobowiązującej prywatnego posiadacza danych do udostępnienia danych. Jeżeli posiadacz danych umyślnie lub w wyniku zaniedbania nie przekaze danych będących przedmiotem wniosku w wyznaczonym terminie lub przekaze dane nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd, KUS lub Komisja powinny mieć możliwość ustanowienia kar, które powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, z uwzględnieniem charakteru, wagi, powtarzalności i czasu trwania naruszenia, w świetle realizowanego interesu publicznego. Kary przyjęte przez KUS powinny być równoważne karom za naruszenia podobnych przepisów krajowych. Wszystkie decyzje podjęte przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia podlegają kontroli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinien mieć nieograniczoną jurysdykcję w odniesieniu do kar nakładanych przez Komisję zgodnie z art. 261 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (12) Należy również zachęcać do dalszej integracji statystyki i informacji geoprzestrzennych, aby umożliwić bardziej efektywne wykorzystanie zasobów i lepszą integrację danych przez różne organizacje publiczne oraz tworzenie nowych wyników statystycznych, takich jak analizy przestrzenne oraz wizualizacja i rozpowszechnianie danych. Będą one przydatne podczas podejmowania decyzji i monitorowania osiągnięcia celów z zakresu polityki zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym.
- (13) Konieczne jest zapewnienie, aby krajowe organy publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych istotne z punktu widzenia opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej nieodpłatnie umożliwiały krajowym organom statystycznym dostęp do tych danych, ich ponowne wykorzystywanie oraz integrację w odpowiednim czasie i z odpowiednią częstotliwością do celów tworzenia i przekazywania statystyki Komisji (Eurostatowi) w określonych terminach i zgodnie z wymogami jakości określonymi w unijnym prawodawstwie statystycznym.
- (14) Jeżeli działania, które należy podjąć na podstawie niniejszego rozporządzenia, obejmują przetwarzanie danych osobowych, takie przetwarzanie powinno odbywać się zgodnie z właściwymi przepisami UE dotyczącymi ochrony danych osobowych,

mianowicie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725¹¹ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹². Zgodnie z zasadą minimalizacji danych określoną w tych rozporządzeniach dane przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być zazwyczaj agregowane w takim stopniu, aby nie można było zidentyfikować osób fizycznych.

- (15) Przetwarzanie danych osobowych do celów statystyk publicznych przez krajowe organy statystyczne, które to przetwarzanie uznaje się za leżące w interesie publicznym, powinno być objęte odstępstwami i podlegać odpowiednim zabezpieczeniom, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679. Na przykład dalszego przetwarzania danych osobowych do celów statystycznych nie należy uznawać za niezgodne z pierwotnymi celami, dla których zostały one zgromadzone. W tym kontekście szczególne zabezpieczenia, które należy stosować, gdy dzielenie się danymi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wymaga przetwarzania danych osobowych, obejmują zasady ograniczenia celu, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności określone w rozporządzeniu (UE) 2016/679. W związku z tym dzielenie się danymi powinno odbywać się z wykorzystaniem technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności, które zostały zaprojektowane specjalnie z myślą o wdrożeniu tych zasad.
- (16) Aby być liderem w obszarze stopniowej integracji nowych technologii i nowych pogłębionych informacji, a tym samym zapewnić ciągłą aktualność statystyki europejskiej, należy ustanowić zasady, zgodnie z którymi w ramach wspólnych wysiłków ESS można opracowywać statystykę w określonych obszarach z zamiarem wykorzystania jej podczas zwykłego tworzenia statystyki europejskiej. Statystykę tę należy traktować jako statystykę europejską, mimo że niekoniecznie spełnia ona wszystkie kryteria jakości określone w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009.
- (17) Z myślą o ciągłym wprowadzaniu innowacji i opracowywaniu nowych wyników statystycznych krajowe organy statystyczne powinny w jak największym stopniu uwzględniać potrzeby użytkowników wyrażone w szczególności przez organy reprezentujące użytkowników statystyk na szczeblu krajowym. Na poziomie Unii Europejski Komitet Doradczy ds. Statystyki (ESAC), ustanowiony decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 234/2008/WE¹³ jako główny organ Unii reprezentujący użytkowników, respondentów i autorów statystyki europejskiej, powinien otrzymywać od Komisji informacje o tym, w jaki sposób uwzględniła ona jego opinie, w szczególności w odniesieniu do opracowywania nowej statystyki europejskiej.
- (18) Organy statystyczne powinny również propagować, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, silną, ustrukturyzowaną i trwałą współpracę interdyscyplinarną z instytucjami akademickimi i badawczymi, zwłaszcza w zakresie opracowywania

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

¹³ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 234/2008/WE z dnia 11 marca 2008 r. ustanawiająca Europejski Komitet Doradczy ds. Statystyki i uchylająca decyzję Rady 91/116/EWG (Dz.U. L 73 z 15.3.2008, s. 13).

nowej statystyki, testowania nowych metod i technologii oraz propagowania innowacji i eksperymentów.

- (19) Biorąc pod uwagę zaufanie, jakim obdarzono KUS, oraz wysoki poziom technicznej wiedzy specjalistycznej, jaką dysponują one w zakresie zarządzania danymi, jakości danych i ochrony danych, należy zachęcać państwa członkowskie, zgodnie z zasadą pomocniczości, do powierzania KUS niektórych funkcji w krajowych ramach zarządzania danymi, w tym funkcji przewidzianych w akcie w sprawie zarządzania danymi, w celu propagowania integracji i interoperacyjności danych, opisu metadanych, zapewniania jakości i ustanawiania norm. W związku z tym należy przypomnieć o zaangażowaniu KUS w opracowywanie początkowej koncepcji, dalszą rozbudowę oraz zaprzestanie prowadzenia rejestrów administracyjnych oraz zwiększyć to zaangażowanie w stosownych przypadkach z myślą o zapewnieniu m.in. spójności i wysokiej jakości danych oraz zminimalizowania obciążeń sprawozdawczych.
- (20) Dane, które zgodnie z prawem są dostępne publicznie, nie powinny być uważane za poufne, gdy są wykorzystywane do celów statystycznych.
- (21) W celu zwiększenia terminowości na poziomie Unii Komisja (Eurostat) powinna mieć możliwość rozpowszechniania statystyki europejskiej państw członkowskich natychmiast po jej opublikowaniu na szczeblu krajowym, nawet jeśli publikacja miała miejsce przed upływem terminów dostarczenia statystyki określonym w odpowiednich sektorowych przepisach Unii.
- (22) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zmiana ram prawnych na potrzeby opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast dla celów spójności i porównywalności możliwe jest lepsze jego pełniejsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki służące osiągnięciu tego celu zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza zakres niezbędny do osiągnięcia tego celu.
- (23) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do tymczasowych działań w dziedzinie statystyki, które mają być realizowane, w tym odpowiednich wymogów dotyczących terminów, częstotliwości i jakości, ogólnych uzgodnień technicznych dotyczących udostępniania KUS i Komisji (Eurostatowi) danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych oraz technicznych aspektów dzielenia się danymi między organami statystycznymi. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹⁴.
- (24) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁵ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych; swoją opinię wydał on w dniu [xxx].

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

- (25) Przeprowadzono konsultacje z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS),

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009

W rozporządzeniu (WE) nr 223/2009 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) dodaje się pkt 4a, 4b, 4c, 4d i 4e w brzmieniu:

„4a) »dane« oznaczają wszelkie cyfrowe lub niemające charakteru cyfrowego odwzorowania działań, faktów lub informacji;

4b) »metadane« oznaczają wszelkie dane, które definiują i opisują inne dane i procesy lub są wykorzystywane w ten sposób;

4c) »posiadacz danych« oznacza osobę prawną lub fizyczną, która zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi lub krajowymi wdrażającymi prawo Unii ma prawo lub możliwość udostępnienia określonych danych;

4d) »ponowne wykorzystanie danych« oznacza wykorzystanie przez krajowe organy statystyczne i Komisję (Eurostat) danych będących w posiadaniu i udostępnianych przez posiadaczy danych w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej;

4e) »dzielenie się danymi« oznacza dostarczanie danych przez organ statystyczny innemu organowi statystycznemu lub zezwolenie udzielone przez organ statystyczny na ponowne wykorzystanie danych przez inny organ statystyczny w celu wspólnego lub indywidualnego wykorzystania takich danych do celów statystycznych;”;
 - b) dodaje się pkt 5a, 5b i 5c w brzmieniu:

„5a) »źródło danych« oznacza źródło dostarczające dane, które są istotne, same w sobie lub w połączeniu z danymi z innych źródeł, dla opracowywania i tworzenia statystyk; pojęcie to obejmuje badania, spisy powszechne, rejestry administracyjne lub dane udostępniane przez posiadaczy danych na żądanie;

5b) »dostęp do danych« oznacza przetwarzanie przez krajowy urząd statystyczny lub Komisję (Eurostat) danych, które zostały dostarczone przez prywatnego posiadacza danych, zgodnie ze szczególnymi wymogami technicznymi, prawnymi lub organizacyjnymi, co niekoniecznie musi wymagać przekazywania lub pobierania takich danych;

5c) »statystyka opracowana na podstawie wielu źródeł« oznacza statystykę opracowaną lub stworzoną na podstawie różnych źródeł danych, w tym za pomocą technik modelowania;”;
 - c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) »wykorzystanie do celów statystycznych« oznacza wykorzystanie wyłącznie do celów opracowywania i tworzenia wyników oraz analiz statystycznych, w tym do celów powiązanych działań badawczych i naukowych lub ustanowienia operatów losowania;”;
 - d) dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) »kryzys« oznacza sytuację o rozległym oddziaływaniu lub znaczeniu politycznym, powodującą natychmiastowe i nieprzewidziane zapotrzebowanie na statystykę europejską;”;

2) dodaje się art. 16a w brzmieniu:

*„Artykuł 16a
Reakcja organów statystycznych na kryzys*

1. Komisja (Eurostat) rozpatruje tymczasowe działania w dziedzinie statystyki i podejmuje je w stosownych przypadkach, z zastrzeżeniem procedur określonych w niniejszym artykule, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

a) konieczne jest zareagowanie na pilne potrzeby informacyjne, które wynikają z kryzysu i pojawiają się w następstwie istniejących lub przyszłych mechanizmów kryzysowych uruchamianych zgodnie z unijnymi aktami prawnymi, takich jak:

(i) tymczasowa ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 2001/55/WE¹⁶;

(ii) Unijny Mechanizm Ochrony Ludności przewidziany w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE¹⁷;

(iii) wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych przewidziane w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/369¹⁸;

(iv) ramy na wypadek stanów zagrożenia przewidziane w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/2372¹⁹;

(v) mechanizm korekty rynku przewidziany w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/2578²⁰;

(vi) tryb sytuacji nadzwyczajnej przewidziany w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (EU) xx/xx (*oczekuje na przyjęcie*²¹);

b) wspomnianych pilnych potrzeb informacyjnych nie można zaspokoić w ramach Europejskiego programu statystycznego.

2. Tymczasowe działania w dziedzinie statystyki, o których mowa w ust. 1, przeprowadza Komisja (Eurostat) na szczeblu Unii, przy czym działania te mogą obejmować:

a) tworzenie statystyki europejskiej na podstawie nowych zbiorów danych;

¹⁶ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

¹⁷ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

¹⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2016/369 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie udzielania wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii (Dz.U. L 70 z 16.3.2016, s. 1).

¹⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2372 z dnia 24 października 2022 r. w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania istotne podczas kryzysu w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii (Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 64).

²⁰ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2578 z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli Unii i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami (Dz.U. L 335 z 29.12.2022, s. 45).

²¹ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego nadzwyczajny instrument jednolitego rynku i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98 (COM(2022) 459 final).

- b) dostarczanie nowych wskaźników i pogłębionych informacji statystycznych opierających się na istniejących danych;
 - c) opracowywanie zharmonizowanych metod statystycznych i powiązanych wytycznych metodycznych w celu zapewnienia porównywalności i spójności statystyk we wszystkich państwach członkowskich;
 - d) inne skoordynowane działania na szczeblu Unii, których celem jest zapewnienie terminowej i odpowiedniej reakcji organów statystycznych na konkretną sytuację.
- 3. Przy ocenianiu potrzeby przeprowadzenia tymczasowych działań w dziedzinie statystyki Komisja (Eurostat) niezwłocznie informuje Komitet ds. ESS i konsultuje się z nim oraz bierze pod uwagę jego profesjonalne wytyczne.
 - 4. KUS mogą samodzielnie i na zasadzie dobrowolności podjąć decyzję o uczestnictwie w tych tymczasowych działaniach w dziedzinie statystyki, ale wspólnie z Komisją (Eurostatem) zapewniają adekwatność i wystarczający zakres tych działań na poziomie Unii. Uczestnicząc w tymczasowych działaniach w dziedzinie statystyki, KUS przestrzegają wspólnych wymogów dotyczących terminów, częstotliwości i jakości danych krajowych, które mają być przekazywane Komisji (Eurostatowi).
 - 5. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, określić tymczasowe działania w dziedzinie statystyki i procedurę ich podejmowania, w tym odpowiednie wymogi dotyczące terminów, częstotliwości i jakości, które mają być stosowane przez KUS uczestniczące w takich działaniach. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.
 - 6. Środki przyjęte na podstawie ust. 5 pozostają w mocy przez okres nieprzekraczający 24 miesięcy.”;
- 3) w art. 17a tytuł otrzymuje brzmienie:

„Dostęp, ponowne wykorzystanie i integracja rejestrów administracyjnych do celów opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej”;
 - 4) w art. 17a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Krajowe organy publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych istotne z punktu widzenia opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej nieodpłatnie umożliwiają KUS oraz innym organom krajowym, o których mowa w art. 4, dostęp do tych danych i odpowiednich metadanych oraz możliwość ich ponownego wykorzystywania i integracji, w odpowiednim czasie i z odpowiednią częstotliwością do celów tworzenia statystyki i przekazywania jej Komisji (Eurostatowi) w określonych terminach i zgodnie z wymogami jakości określonymi w unijnym prawodawstwie statystycznym.”;
 - 5) w art. 17a dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na wniosek, uzyskiwać terminowy dostęp do odpowiednich danych i metadanych z baz danych i systemów interoperacyjności prowadzonych przez organy i agencje Unii oraz możliwość ich ponownego wykorzystywania i integracji, bez uszczerbku dla aktów Unii ustanawiających te bazy danych i systemy interoperacyjności. W tym celu

Komisja (Eurostat) powinna współpracować z odpowiednimi organami i agencjami Unii w celu określenia wymaganych danych i metadanych dostosowanych do indywidualnych potrzeb, warunków operacyjnych ponownego wykorzystywania danych oraz niezbędnych zabezpieczeń fizycznych i logicznych.”;

6) w art. 17a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. KUS i właściciele rejestrów administracyjnych ustanawiają niezbędne mechanizmy współpracy. Mechanizmy te powinny również umożliwiać KUS przeprowadzanie kontroli jakości danych i tworzenie ram statystycznych z wykorzystaniem odpowiednich rejestrów administracyjnych.”;

7) dodaje się art. 17b, 17c, 17d, 17e i 17f w brzmieniu:

„Artykuł 17b

Obowiązek udostępniania danych przez prywatnych posiadaczy danych na potrzeby opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej

1. Bez uszczerbku dla obowiązków sprawozdawczych określonych w sektorowych przepisach statystycznych Unii oraz dla obowiązku udostępniania danych przez posiadaczy danych w przypadku wyjątkowej potrzeby zgodnie z aktem w sprawie danych, KUS lub Komisja (Eurostat) mogą zwrócić się do prywatnego posiadacza danych o udostępnienie danych i odpowiednich metadanych na potrzeby opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej, jeżeli w rocznym programie prac określono następujące warunki:
 - a) dane będące przedmiotem wniosku są niezbędne do celów opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej oraz
 - b) danych nie można łatwo uzyskać za pomocą alternatywnych środków takich jak badania lub ponowne wykorzystanie rejestrów administracyjnych, bądź też ich ponowne wykorzystanie będzie skutkowało znacznym zmniejszeniem obciążenia posiadaczy danych i innych przedsiębiorstw, związanego z udzielaniem odpowiedzi.
2. Jako koordynator krajowego systemu statystycznego KUS może złożyć wniosek o udostępnienie danych do prywatnego posiadacza danych w imieniu innego organu krajowego, gdy dane będące przedmiotem wniosku są niezbędne do celów związanych ze statystyką europejską opracowywaną i tworzoną przez ten inny organ krajowy.
3. KUS i Komisja (Eurostat) współpracują ze sobą i wzajemnie się wspierają w celu uniknięcia kierowania do prywatnych posiadaczy danych nadmiernej liczby wniosków oraz w celu określenia, kto ma składać wnioski o udostępnienie danych. W szczególności Komisja (Eurostat) składa wniosek o udostępnienie danych do prywatnego posiadacza danych, w porozumieniu z KUS, jeżeli takie podejście jest bardziej efektywne, na przykład w przypadku posiadaczy danych prowadzących działalność na skalę ogólnounijną.
4. Komisja (Eurostat) może, w porozumieniu z KUS, ustanowić bezpieczną infrastrukturę w celu ułatwienia dalszego dzielenia się z KUS danymi, do których uzyskano dostęp zgodnie z ust. 2.

5. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do małych przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw zdefiniowanych w art. 2 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE²².

Artykuł 17c

Wnioski o udostępnienie danych i uzgodnienia dotyczące udostępniania danych na potrzeby opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej

1. Zwracając się o dane zgodnie z art. 17b, KUS lub Komisja (Eurostat):
 - a) określa, o udostępnienie jakich danych się zwraca;
 - b) wykazuje potrzebę statystyczną, ze względu na którą zwraca się o udostępnienie danych zgodnie z art. 17b ust. 1;
 - c) określa częstotliwość i terminy udostępniania danych;
 - d) określa ustalenia operacyjne dotyczące udostępniania danych;
 - e) zwraca się do posiadacza danych o nawiązanie dialogu, o którym mowa w ust. 3.
2. Wnioski o udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, muszą:
 - a) być zgodne z zasadą minimalizacji danych oraz proporcjonalne do potrzeby statystycznej pod względem poziomu szczegółowości, ilości i częstotliwości danych;
 - b) dotyczyć w miarę możliwości danych nieosobowych.
3. Po otrzymaniu wniosku o udostępnienie danych, o którym mowa w ust. 1, KUS lub Komisja (Eurostat) i zainteresowany posiadacz danych prowadzą dialog w celu omówienia takich aspektów, jak poziom agregacji danych, termin i ustalenia dotyczące dostarczania danych, środki ochrony bezpieczeństwa i poufności oraz ewentualne kwestie rekompensaty kosztów, w celu zawarcia porozumienia w sprawie tych aspektów.
4. Jeżeli porozumienie nie zostanie zawarte w ciągu trzech miesięcy od powiadomienia o wniosku o udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, KUS lub Komisja mogą przyjąć decyzję zobowiązującą prywatnego posiadacza danych do udostępnienia danych. Decyzja ta zawiera szczegółowe informacje wymagane na mocy ust. 1 lit. a)–d) i uwzględnia kwestie, co do których poglądy były ewentualnie zbieżne w trakcie dialogu z posiadaczem danych. Decyzja ta może również obejmować rekompensatę dla prywatnego posiadacza danych, która nie może przekraczać kosztów krańcowych związanych z przygotowaniem wymaganym do udostępnienia danych. Okres udostępniania danych nie może być krótszy niż 15 dni. Przed podjęciem przedmiotowej decyzji KUS lub Komisja umożliwiają posiadaczowi danych wypowiedzenie się w sprawie działań, które KUS lub Komisja zamierzają podjąć. W decyzji tej wskazuje się grzywny przewidziane w ust. 6 oraz stosowne środki odwoławcze.
5. Bez uszczerbku dla obowiązków sprawozdawczych określonych w sektorowym prawodawstwie statystycznym Unii, posiadacz danych udostępnia odpowiednie dane KUS lub Komisji (Eurostatowi) w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu.

²² Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

6. Państwa członkowskie i Komisja podejmują właściwe działania w celu zapewnienia skutecznego wykonania decyzji przyjętych zgodnie z ust. 4. Działania te mogą obejmować nakładanie grzywien w przypadku, gdy prywatny posiadacz danych umyślnie lub w wyniku zaniedbania nie dostarczy danych wymaganych decyzją w ustalonym terminie lub dostarczy dane nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd. Ustalając wysokość grzywien, państwo członkowskie i Komisja uwzględniają charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność naruszenia.
7. W celu zapewnienia zgodności z ust. 6 Komisja może przyjąć decyzje nakładające grzywny w maksymalnej wysokości 25 000 EUR. W przypadku ponownego naruszenia w ciągu trzech lat grzywna może wynieść 50 000 EUR. Komisja może wydać wytyczne dotyczące obliczania grzywiny.
8. Komisja może przyjąć decyzję o nałożeniu grzywny w terminie jednego roku od upływu terminu przekazania danych określonego w decyzji, o której mowa w ust. 4, w przypadku gdy posiadacz danych nie przekaze żadnych danych lub w terminie jednego roku od przekazania danych nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd.

Uprawnienia Komisji do egzekwowania decyzji o nałożeniu grzywny ulegają przedawnieniu po pięciu latach. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się w dniu, w którym decyzja stała się ostateczna.
9. Przed przyjęciem decyzji, o której mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, państwa członkowskie i Komisja umożliwiają posiadaczowi danych wypowiedzenie się na temat wstępnych ustaleń i działań, które państwo członkowskie lub Komisja zamierzają podjąć w związku ze wstępnymi ustaleniami.
10. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, ogólne ustalenia techniczne dotyczące udostępniania danych na podstawie niniejszego artykułu. Akty te przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.

Artykuł 17d

Kontrola decyzji nakładających grzywny przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Zgodnie z art. 261 TFUE Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma nieograniczoną jurysdykcję w zakresie kontroli decyzji, na podstawie których Komisja nałożyła grzywny. Może on uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę.

Artykuł 17e

Obowiązki KUS i Komisji (Eurostatu) w zakresie ponownego wykorzystywania danych udostępnionych w celu opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej

1. KUS i Komisja (Eurostat) wykorzystują dane udostępnione zgodnie z art. 17b w celu opracowywania i tworzenia statystyki europejskiej:
 - a) wyłącznie do celów statystycznych;
 - b) zgodnie z zasadami poufności informacji statystycznych i opłacalności oraz
 - c) zobowiązując się do nieudostępniania ich stronom trzecim, chyba że posiadacz danych wyraził na to zgodę.
2. KUS i Komisja (Eurostat):
 - a) wprowadzają odpowiednie środki w celu ochrony poufności informacji statystycznych i tajemnic przedsiębiorstwa, jak również w celu uwzględnienia innych

uzasadnionych obaw prywatnych posiadaczy danych, w tym dotyczących kosztów i wysiłku wymaganego do udostępnienia danych;

b) wdrażają – o ile konieczne jest przetwarzanie danych osobowych – środki techniczne i organizacyjne chroniące prawa i wolności osób, których dane dotyczą;

3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu mają zastosowanie do innego organu krajowego, który otrzymał dane w związku z wnioskiem złożonym w jego imieniu przez KUS zgodnie z art. 17b ust. 2.
4. Komisja (Eurostat) publikuje opis głównych kategorii kosztów związanych z przetwarzaniem danych, za które posiadaczowi danych może zostać przyznana rekompensata, a także metodykę obliczania tych kosztów.

Artykuł 17f *Dzielenie się danymi w ESS*

1. Dzielenie się danymi między poszczególnymi KUS oraz między KUS a Komisją (Eurostatem) odbywa się wyłącznie do celów statystycznych i poprawy jakości statystyki europejskiej.
2. Dzielenie się danymi odbywa się na wniosek KUS lub Komisji (Eurostatu), jeżeli jest to adekwatne i konieczne. Dzielenie się danymi ma również miejsce, gdy wniosek jest składany przez KUS w imieniu innego organu krajowego, a dane są wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych i poprawy jakości statystyki europejskiej opracowywanej i tworzonej przez ten inny organ krajowy.
3. KUS i – w stosownych przypadkach – inne organy krajowe uczestniczące w dzieleniu się danymi w ramach ESS zapewniają wszelkie niezbędne zabezpieczenia w zakresie fizycznej i logicznej ochrony poufności danych. Komisja (Eurostat) ustanawia bezpieczną infrastrukturę w celu ułatwienia dzielenia się danymi. KUS oraz, w stosownych przypadkach, inne organy krajowe mogą wykorzystywać tę bezpieczną infrastrukturę dzielenia się danymi do celów określonych w ust. 1.
4. W przypadku gdy udostępniane są poufne dane w rozumieniu art. 3 niniejszego rozporządzenia lub dane osobowe zdefiniowane w rozporządzeniach (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, dzielenie się takimi danymi jest dozwolone i może się odbywać na zasadzie dobrowolności, o ile spełnia ono wszystkie z następujących warunków:
 - a) odbywa się na podstawie wniosku uzasadniającego konieczność dzielenia się danymi w każdym indywidualnym przypadku, w szczególności jeżeli chodzi o kwestie jakości, które należy uwzględnić szczegółowo;
 - b) odbywa się z wykorzystaniem technologii służących udoskonaleniu ochrony prywatności, które zostały specjalnie zaprojektowane w celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniami (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia celu, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności danych;
 - c) nie ma ono wpływu na rozdział V niniejszego rozporządzenia.
5. Niniejszy artykuł nie może stanowić podstawy do zwracania się o dane dotyczące kwestii bezpieczeństwa narodowego ani spraw wojskowych.

6. Komisja określa - w drodze aktów wykonawczych - techniczne aspekty dzielenia się danymi przez organy statystyczne, o których mowa w niniejszym artykule. Akty te przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.
7. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla art. 21 niniejszego rozporządzenia.”;
- 8) dodaje się rozdział IIIa:

„ROZDZIAŁ IIIa

OPRACOWYWANIE STATYSTYKI EUROPEJSKIEJ

Artykuł 17g

Opracowywane statystyki

1. KUS, inne organy krajowe i Komisja (Eurostat) dokładają starań, aby stale wprowadzać innowacje i opracowywać nowe wyniki i pogłębione informacje statystyczne na podstawie wszystkich dostępnych źródeł danych oraz wykorzystywać najnowocześniejsze technologie w celu włączenia ich do regularnego tworzenia statystyki europejskiej.
 2. Statystykę europejską opracowuje się w pełnej zgodności z zasadami statystycznymi określonymi w art. 2 ust. 1. Statystyka będąca w trakcie opracowywania niekoniecznie musi spełniać wszystkie kryteria jakości określone w art. 12 ust. 1.
 3. Komisja (Eurostat) rozpowszechnia statystykę europejską będącą w trakcie opracowywania za zgodą KUS i wyraźnie wskazuje, że statystyka ta jest w trakcie opracowywania.
 4. Komisja (Eurostat) może inicjować, w ścisłej współpracy z Komitetem ds. ESS, opracowywanie nowych wyników i pogłębionych informacji statystycznych w sposób skoordynowany w całym ESS. Te wyniki i pogłębione informacje statystyczne uwzględnia się w rocznym programie prac i wdraża się w ramach poszczególnych działań w dziedzinie statystyki, o których mowa w art. 14 ust. 1.”;
- 9) w art. 18 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Komisja (Eurostat) może wykorzystywać statystykę europejską publikowaną na szczeblu krajowym przez państwa członkowskie przed terminami określonymi w odpowiednich przepisach sektorowych i rozpowszechniać tę statystykę przed czasem przewidzianym w tych przepisach sektorowych, pod warunkiem że jest ona zgodna z definicjami i klasyfikacją.”;
- 10) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 25

Publicznie dostępne dane

Danych, które są zgodnie z prawem dostępne publicznie, nie uważa się za poufne, gdy są one wykorzystywane do celów statystycznych.”;

- 11) dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Artykuł 26a
Wkład w nowe krajowe ramy zarządzania danymi

1. Zgodnie z zasadą pomocniczości KUS mogą przyjąć na szczeblu krajowym funkcje określone w krajowych ramach zarządzania danymi w celu propagowania integracji i interoperacyjności danych, opisu metadanych, zapewniania jakości i ustanawiania norm, a także inne zadania i funkcje określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868²³, oraz identyfikować nowe źródła danych w celu ich wykorzystania do opracowywania i tworzenia statystyk.
 2. Wykonywanie takich funkcji przez KUS jest zgodne z zasadami statystycznymi określonymi w art. 2 ust. 1.”;
- 12) dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Artykuł 27a
Ocena i przegląd

Do [pięć lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zmieniającego] Komisja przeprowadza ocenę niniejszego rozporządzenia i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z najważniejszych ustaleń wynikających z tej oceny. Ocena ta obejmuje w szczególności:

- a) reakcję organów statystycznych na kryzys, o której mowa w art. 16a;
- b) ciążący na posiadaczach danych obowiązek zezwolenia na ponowne wykorzystanie ich danych na potrzeby statystyki europejskiej zgodnie z art. 17b, 17c, 17d i 17e;
- c) dzielenie się danymi w ESS, o którym mowa w art. 17f;
- d) opracowywanie statystyki europejskiej, o którym mowa w rozdziale IIIa.”.

Artykuł 2
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (akt w sprawie zarządzania danymi) (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 1).

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodnicząca

Przewodniczący